

## E

Ik wil mij beperken tot enkele opmerkingen. De woorden *sleufmes*, *gleufmes*, *groefmes* en *schuifmes* hebben misschien enige onderlinge samenhang. Franck—Van Wijk wijzen in het Etym. Wdb. op mogelijk verband tussen gleuf en sleuf. Ik acht het mogelijk, dat er een oude werkwoordstam aan ten grondslag ligt met de betekenis uithollen, uitsnijden. *Groefmes* kan van gelijke bouw zijn en een werkw. stam bevatten die betekent uitgraven, uithollen. Het is overigens moeilijk vast te stellen of oorspronkelijk het eerste deel als nomen dan wel als verbum is aangevoeld. *Schuifmes* is niet gemakkelijk te duiden; volksetymologisch verband met *sleufmes* lijkt niet uitgesloten.

*Slikker* is in verband te brengen met likken II bij Franck—Van Wijk. Het woord *putoor* van I 147 heeft een Franse oorsprong in *boutoir*, dat in de vorm *boutwè* in Wallonië ruime bekendheid heeft. Een neven-gedachte aan *putten* = uithollen heeft er misschien een rol bij gespeeld.

## F

De kaart van bodemmes is niet gemakkelijk te interpreteren. Men zal voor lief moeten nemen, dat een aantal kwesties onopgelost blijven. Laten wij zien wat het kaartbeeld ons vertelt.

Het komt mij voor, dat de benamingen voor het bodemmes zijn te verdelen in twee groepen, één groep waarin een onderdeel van de klomp en één waarin een werkwoordstam voorkomt; tot de eerste groep reken ik *bodemmes*, *zoolmes*, *teenmes*, *roefmes* en misschien ook *hoefmes*, tot de tweede *ruimmes*, *ruimhaak*, *heulmes*, *schrapper*, *schrapmes*, *krabber*, *krabmes*, *slikker*, *gleufmes*, *sleufmes*, *schuifmes* en *groefmes*. Voor het laatste viertal zij verwezen naar E. Ziet men niet tezeer en detail, dan blijkt de kaart naar dit onderscheid in twee helften uiteen te vallen met een grens van de Achterhoek naar het IJsselmeer. De verbale samenstellingen zijn om verschillende redenen te waarderen als de oudste groep.

Het meest opvallend is wel de verspreiding van de woorden *zoolmes* en *teenmes*. De frekwentie van dit woordenpaar in België, waar ze tot in de relicthoeken voorkomen, dwingt tot de conclusie dat ze daar inheems moeten zijn. Ze komen evenwel ook in Friesland en Groningen veelvuldig voor en zijn eigenlijk overal op de kaart terug te vinden, zij het dan ook zeer sporadisch in de oostelijke grensstreek van noord-Nederland. Men zou willen geloven, dat ze vanuit het uiterste zuiden naar het noorden zijn opgerukt, maar het mag dan vreemd heten, dat